

AARDRIJKSKUNDIG
WOORDENBOEK

DER
NEDERLANDEN,

BEEENGEBRAGT

DOOR

A. J. van der Aa,

onder medewerking van eenige Vaderlandsche Geleerden.

TWEEDE DEEL.

B.

Te Gorinchem, bij
JACOBUS NOORDUYN

1840.

Het beroep van den Predikant geschiedt door den kerkeraad.

BEUREN, d. in het regtsg. van *Grevenmacher*, grooth. *Luxemburg*.
Zie BEYREN.

BEURINGEN, plaats, in het graafsch. *Zutphen*, prov. *Gelderland*, die wij bij SLICHTENHORST vermeld vinden als gelegen in het kerspel van *Ruurlo*, nabij het bosch van *Sieuwent*, doch waarvan men thans de juiste ligging niet meer weet aan te wijzen, zijnde zelfs de naam tegenwoordig in de gem. *Ruurlo* niet meer bekend.

BEURSE, BEURZE, BUIRZE of BUURZE, voorm. havezate, graafsch. *Zutphen*, heerl. *Bredewoorde*, prov. *Gelderland*, $\frac{1}{2}$ u. N. van *Winterswijk*. Het huis en verdere getimmerten zijn vóór onheugelijke jaren gesloopt, en de goederen, door splitsing, bij verkoop, aan onderscheidene personen overgegaan.

BEUSBERGEN, op oude kaarten BOESBERGEN gespeld, geh. in het kw. *Twenthe*, prov. *Overijssel*, arr. en $\frac{1}{2}$ u. O. van *Deventer*, kant., en $\frac{1}{2}$ u. W. van *Goor*, gem. en $\frac{1}{4}$ u. Z. van *Markelo*; met 199 inw.

BEUSECOM, d. in het graafs. *Buren*, prov. *Gelderland*. Zie BEUSICHEM.

BEUSECOMMERVEER, veer over de Lek, prov. *Gelderland*. Zie BEUSICHEMERVEER.

BEUSICHEM, gem. in het graafs. *Buren*, prov. *Gelderland*, kw., en arr. *Tiel*, kant. *Culemborgh*, *Beneden district van Gelderland* (8 k. d., 23 m. k., 9 s. d.); palende N. aan de Lek, O. aan de gem. *Maurik*, Z. aan *Buren*, W. aan *Culemborgh*.

Deze gem. bevat de dorpen *Beusichem* en *Zoelmond*, en beslaat eene oppervlakte van 1502 bund. 54 v. r. 57 v. ell. en telt 216 h. en ongeveer 1400 inw., die meest hun bestaan vinden door den landbouw.

Men telt er nagenoeg 1500 Herv. die de twee gem. van *Beusichem* en *Zoelmond* uitmaken, en er twee kerken hebben. De R. K., die ruim 80 in getal zijn, parochiëren gedeeltelijk te *Buren*, gedeeltelijk te *Culemborgh*.

Er zijn in deze gem. twee scholen, als eene te *Beusichem* en eene te *Zoelmond*.

Het dorp BEUSICHEM, BEUZICHEM, BOSINCHEM, BOSEGHEM, BOSICHEM, BEUSECOM of BEUSECOM, ligt $\frac{1}{2}$ u. N. ten W. van *Tiel*, 1 u. O. van *Culemborgh*, $\frac{1}{2}$ u. van den Lekdijk. Het is een oud, aanzienlijk en fraai dorp, met 156 h. en ongeveer 900 inw.

De kerk, staat aan een zeer groot plein, dat van rondom be-timmerd en met linden- en andere boomen beplant is. Zij is reeds vóór het midden der tiende eeuw gesticht geweest, want in het jaar 950 werd zij vernieuwd, door DIRK GERBRANTS of van BEUSICHEM, die er met zijne vrouw is begraven is. Deze kerk was vóór de Hervorming aan den H. JOHANNES den Dooper toegewijd, en was van ouds de moederkerk van St. Barbara kerk te *Culemborgh*, welke eerst door JOHANNES VAN DIEST, den vijftienvestigsten Bisschop van *Utrecht*, die in het jaar 1540 gestorven is, aan haar onttrokken werd; terwijl de parochiekerk van BEUSICHEM, reeds in het jaar 1151 was opgedragen aan de collegiale kerk van St. JAN te *Utrecht*. Zij is thans van een zeer fraai orgel voorzien, en heeft eenen toren, met eenen lagen kap gedekt. De gem. behoort tot de klass. van *Tiel*, ring van *Culemborgh*, en telt 800 zielen. Het beroep is eene koninklijke collatie.

De dorpschool wordt gemiddeld door een getal van 110 leerlingen bezocht.

Men heeft nabij dit dorp een veer over de Lek en vroeger stond te BEUSICHEM ook een oud kasteel, het slot te Beusichem geheeten, zie het volgende art.

BEUSICHEM was vroeger eene heerlijkh., die onder het graafschap *Teisterband* behoorde; doch, na de verdeeling van dit graafschap in de negende eeuw, door bijzondere Heeren bezeten werd, die naderhand Heeren van *Culemborgh* geworden zijn. In het jaar 1143 werd BEUSICHEM ten bruidschat gegeven aan *IDA*, dochter van *ROELOF*, Heer van BEUSICHEM, toen zij met *ALARD* van *BUREN* huwde, en sedert is deze heerlijkheid met *Buren* vereenigd gebleven.

Dit dorp is bijzonder vermaard om de groote hengsten- en paardenmarkt, waarvan men reeds in het jaar 1461 vindt gewag gemaakt, en die er jaarlijks in de maand Junij, van den 18. tot en met den 26., op het plein, waaraan de kerk staat, gehouden wordt en alzoo negen dagen duurt.

Het wapen van het d. BEUSICHEM, en thans van de geheele gem., is van goud, beladen met drie banden van lazuur.

BEUSICHEM (SLOT TE), voorm. kast. in het graafs. *Buren* prov. *Gelderland*, digt bij de kerk te *Beusichem*.

Dit kasteel, hetwelk omstreeks het midden der tiende eeuw door *DERK GERBRANTS* of van BEUSICHEM gesticht was, moet reeds voor meer dan eene eeuw gesloopt zijn; thans zijn er geen de minste overblijfsels meer van te vinden. Op de plaats, waar het gestaan heeft, ziet men thans een stuk bouwland, dat den naam van *BELVEDÈRE* draagt.

BEUSICHEM (WATER-), klein gedeelte van het d. BEUSICHEM, in het graafs. *Buren*, prov. *Gelderland*, en wel dat gedeelte, hetwelk achter de kerk gelegen is.

BEUSICHEMME-VEER, veer over de *Lek*, nabij *Beusichem*, waar men uit de provincie *Gelderland* naar die van *Utrecht* oversteekt. Er is veel overtogt van rijtuigen, die van 's Hertogenbosch naar *Utrecht* rijden.

In het jaar 1504 zijn *JAN* van *RENESE*, *AREND* van *BENSCHOP*, *JAN* van *DER LEDE*, en eenige andere Edelen, die zich aan den moord van *FLORIS* V, Graaf van *Holland*, hadden schuldig gemaakt, uit *Utrecht* vluchtende, en door hunne vijanden in eene schouw gejaagd zijnde, door het omslaan van dit vaartuig, te dezer plaatse, in de *Lek* verdronken.

BEUSKOOP, verbasterde naam van het dorp *Boskoop*. Zie dat woord.

BEUSUM, voorm. heerd of landgoed in *Hunsingo*, prov. *Groningen* arr. en 8 u. W. ten N. van *Appingedam*, kant. en 4. u. W. van *Onderdendam*, gem. en $\frac{1}{2}$ u. Z. W. van *Utrum*, 10 min. Z. Z. O. van *Vierhuizen*, waartoe het behoort. Voormaals moet daar een heerenhuis zijn geweest, nu ligt er eene boerderij, toebehoorende aan de daarop wonende weduwe van *JAN MARTENS TEENSTRA*.

BEUT (DE), geh. in het balj. van *Rijnland*, prov. *Zuid-Holland*, arr. en 2 u. O. Z. O. van *Leyden*, kant. en 2 u. Z. W. van *Alphen*, gem. en $\frac{1}{2}$ u. W. van *Hazerswoude*.

BEUTENAKEN, geh. in het hert. *Limburg*, prov. *Limburg*, arr. en 4 u. O. Z. O. van *Maastricht*, kant. en $1\frac{1}{2}$ u. Z. van *Gulpen*, gem. en $\frac{1}{2}$ u. van *Slenaken*; met 60 inw.

BEUVEN, pecl of meertje in de *Meijerij van 's Hertogenbosch*, kw. *Peelland*, prov. *Noord-Brabant*, gem. en $\frac{3}{4}$ u. Z. van *Lierop*, en op eenen gelijken afstand W. van *Someren* in de heide gelegen. Dit meertje levert baars en meer andere visch op. Voorheen gingen wel eens gezelschappen van *Eindhoven*, *Helmend* en elders naar *Lierop*,

AARDRIJKSKUNDIG
W O O R D E N B O E K

DER

N E D E R L A N D E N ,

BIJEENGEBRAGT

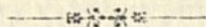
DOOR

A. J. van der Aa,

ONDER MEDEWERKING VAN EENIGE VADERLANDSCHE
GELEERDEN.

DERTIENDE DEEL.

A A N H A N G S E L.

TE GORINCHEM, BIJ
J. NOORDUYN EN ZOON.

—
1851.

rustende elk op 16 steenen penanten, en dienende tot doorlating van het overstromende water des Rijns.

BETZDORFF, voorm. kant., grooth. *Luxemburg*; palende W. aan het kant. Mersch, O. aan het kant. Grevenmacher, Z. aan de kant. Remich en *Luxemburg*, N. aan het kant. Echternach. — Men telde er ruim 11,000 inw. Thans behoort het deels tot het kant. *Grevenmacher*, deels tot het kant. *Luxemburg*.

* BEUGELSKAMP beslaat eene oppervlakte van 64 bund. 9 v. r. 69 v. ell., en wordt in eigendom bezeten en bewoond door den Heer JOHANNES BERNARDUS VAN BLANKEN.

* BEUGEN-EN-RIJKEVOORT beslaat, volgens het kadaster. eene oppervlakte van 5471 bund.

BEUGT (HET), prov. *Noord-Brabant*. Zie *Buigt (Het)*. W.

BEUKELAAR, geh. in de *Meijerij van 's Hertogenbosch*, kw. *Peeland*, prov. *Noord-Brabant*, *Eerste* distr., arr. en 4 u. Z. O. van 's *Hertogenbosch*, kant., gem. en 10 min. N. O. van *Veghel*; met 26 h. en ruim 140 inw.

BEUKELENBERG, voorm. schorren, prov. *Noord-Brabant*, gem. *Steenbergen-en-Kruisland*, ten W. en N. van den Heenpolder, thans voor een groot gedeelte in dien polder ingedijkt, zijnde het overige nog onder dien naam bekend en komt daaronder ook voor in een handvest van het jaar 1286, waarin gesproken wordt van den *Bokelenberghe* en *Bokelen-piete*. Zie het art. *VIERENDIJKSCHE-MOEREN*.

BEUKENHORST, buit., prov. *Noord-Brabant*. Zie *Bukenhorst*. W.

BEUKENSTEIN, voorm. buit. in het balj. van *Broderode*, prov. *Noord-Holland*, gem. *Velsen*. Het huis is in het jaar 1843 gesloopt.

* BEUKERSCHUT-EN-GRACHT. Bl. 571, reg. 1 staat: acht en veertig, lees: acht en zestig; reg. 5 en 4 staat: Wappenerveen; lees: Wanneperveen;

BEUKERSGRACHT, vaart, prov. *Overijssel*. Zie *Beukerschut-en-Gracht*. W. en A.

* BEULAKERWIJDE, wordt door den weg van Wanneperveen op Vollenhove verdeeld in Noorder-Beulakerwijde en Zuider-Beulakerwijde, ook Noorderwijde en Zuiderwijde geheeten.

* BEUNINGEN, gem., beslaat eene oppervlakte van 2068 bund. 78 v. r. 55 v. ell., waaronder 1959 bund. 78 v. r. 1 v. ell. belastbaar land. De twee scholen worden gezamenlijk door 150 leerlingen bezocht. — De R. K. kerk is in het jaar 1846 afgebroken en door eene andere vervangen.

BEURT, naam, welke men gewoonlijk geeft aan de *Geuzenbuurt*; geh. in *Dregterland*, prov. *Noord-Holland*. Zie *Geuzenbuurt*. W.

BEUSENBERG, geh. in het grooth. *Luxemburg*, kw. en arr. *Luxemburg*, kant. *Mersing*, gem. *Tunting*.

* BEUSICHEM, gem., paalt Z. O. aan *Buren*, Z. aan *Buurmalsen*; beslaat eene oppervlakte van 1587 bund. 21 v. r. 17 v. ell., waaronder 1502 bund. 54 v. r. 57 v. ell. belastbaar land. — *Beusichem* was vroeger ook kerkelijk met *Zoelmond* vereenigd, en de eerste, die in deze vereenigde gem. het leeraarambt heeft waargenomen, is geweest *Gillius Slottanus*, die in 1592 van *Mijns Heerenland* beroepen werd, en in 1595 naar *Schelluinen* vertrok. In 1661 tijdens de dienst van *Wernerus Franciscus*, die hier sedert 1654 stond en *Franciscus* bleef toen alleen te *Beusichem*, waar hij in 1674 overleed. — De *Evangel. Luth.* behooren tot de gem. van *Culenburg*. — De *Israël.* tot de *bijkerk* te *Buren*. — De twee scholen worden gezamenlijk gemiddeld door 180 leerlingen bezocht.